

MENIGHETSBLADET

Berg, Rokke, Halden, Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen menighet

Nr. 1 | 25. årgang | april 2011

Kristus brøt dødens lenker

AV SOKNEPREST PER CHR. SOLBERG

Korset er uten tvil det viktigste kristne symbolet. Fortsatt brukes det på gravstener og dødsannonser for å uttrykke håpet. I kirkens rom har det en selvfølgelig plass. For kristne mennesker er det den dyreste skatt.

Slik har det ikke alltid vært. I Romerriket, på Jesu tid, var korset et torturinstrument og et symbol på en spesielt fornedrende død. For de kristne ble likevel korset etter hvert selve seierssymbolet. Han som døde i fornedrelse på et kors, ble seierherren, idet han brøt seg ut av døden og oppstod den tredje dag. Han lever i dag og er midt i blant oss i sin kirke – i Ordet og sakramentene. Der møter han oss og setter oss fri.

I Berg kirke har vi flere kleodier som avlegger sitt tause vitnesbyrd om Guds grenseløse kjærlighet som har fulgt de slektene som søkte ly for livets stormer i Guds hus.

En av dem er en gammel messehagl fra 1724. (En messehagl er en del av prestens klær som brukes under gudstjenesten). Den er utstilt i et monter bak alteret. Neste gang du kommer til Berg kirke, kan du gå bak alteret å se den. Motivet er enkelt: Et kors over en hodeskalle og to knokler i kors, – men hvilket påskemotiv! Det er Adams ben vi her ser. Ved Jesu kors blir Adam og alle Adams og Evas barn frelst – også du. For du er også favnet i den grenseløse kjærligheten som Gud viser da han døde på korset og stod opp av graven.

Hver påske blir en norsk preken fra 1200-tallet levende for meg. Her skildres Jesu nedfart til dødsriket. Der er Adam og alle de andre menneskene sperret inne i dødens fengsel. Jesus Kristus kommer og banket på dødens port, men døden ville ikke åpne. Da griper Jesus Kristus om dødens port med sine naglemerkede hender, river den opp og kaster den bort for alltid. Derfor jubler alle kristne, de som er i himmelen og vi som ennå er her på jorden: «Død, hvor er din brodd? Død, hvor er din seier»?

Påskenenatt har vi gudstjeneste i Berg kirke. Mens mørket ennå ligger tungt over kirkegården tenner vi påskelyset utenfor kirken. En liten flamme av håp i kirkegårdens mørke. Vi går inn i kirken og alle tenner sine påskelys og gudstjenesten begynner. Vi fornyer vår dåpspakt og vi samles ved nattverdbordet i forvisningen om at Jesus Kristus er oppstanden og møter oss i brødet og vinen mens det toner i vårt hjerte: *Å salige stund uten like, han lever, han lever ennu!*

Velkommen hjem til kirken din og god påske!

Åtte dager i Jerusalem

MENIGHETSBLADET

Utgis av Den norske kirkes menigheter i Halden kommune.

I redaksjonen:

Ansvarlig redaktør: Arild Stang
E-post: arst@halden.net
Redaksjonssekretær: Liv Hauge Johansen, Unni Nøding, Ann Kristin Samuelsen, Lisbeth Bjerke og Inger Lise Skauge

Grafisk produksjon:

Suveren Kommunikasjon AS, Halden

Trykk: Agderposten**Opplag:** 13.900

Gaver til Menighetsbladet:

Bankkonto 1030 07 44023

Stoff til Menighetsbladet bør helst leveres på

e-post til arst@halden.net

Kjære lesere!

Vinteren har endelig sluppet taket, og vi nærmer oss påskehøytiden – den viktigste av alle høytider. Noen forbinder påske med sol og båtpuss, noen med skiturer i fjellet. Andre ser frem til dagene i kirken; å føle nærheten til Det Store Under. Men vi skal også huske at en stor skare av påsketurister i fjellet deltar i gudstjenester og andakter på «sitt» sted.

I denne utgaven av bladet har vi flere artikler om arrangementer i lys av Trosopplæringsreformen. Etter at den kristne formålsparagrafen forsvant fra barnehager og skolen er trosopplæring kirkens viktigste satsningsområde. Redaksjonen vil derfor i tiden fremover bringe mange artikler om hvordan fremdriften av denne viktige reformen skjer i vår kommune. I år har vi fått penger til ytterligere ansettelse av en medarbeider i 80% stilling. Vi ser med forventning frem til resultatene av arbeidet som de forskjellige menighetsrådene har satt i gang.

GOD PÅSKE!

Påskedagene i den stille uke

Ole Chr. M. Kvarme: Åtte dager i Jerusalem.

En bok om Jesu påske, om jødisk og kristen påskefeiring.

Denne boken er et funn for den som vil sette seg inn i hvordan Jesus selv feiret påske, bakgrunnen for den jødiske påskefeiring og en fin rettleiding i å feire påske i hjem og menighet som det tredje store avsnittet. Det er herfra vi har hentet innledningene til den enkelte dagen i den stille uken.

AV **UNNI E.B. NØDING**
(FRITT ETTER KVARMES BOK, s. 189-207)

Palmesøndag: Messias – kongen

I dag kommer Jesus til

Jerusalem for å feire påske. I dag rir Jesus inn i Jerusalem på et esel, han kommer som konge, han hylles som Messias. Nå står Jesus frem i sitt folk som Israels lovede frelserkonge. Samtidig gråter han over sin by, Jerusalem.

Mandag: Messias – profeten

I dag kommer Jesus til tempelet og står frem som den messianske profet i sitt folk. Jesus kommer for å ta et oppgjør med det som er urent og falskt i tilbedelsen av Gud, og han renser forgårdene til tempelet. Nå skaper Jesus rom for det offer han selv skal bære frem med sin død som en soning for vår synd. Han legger en ny grunn for tilbedelsen av Gud i Ånd og sannhet.

Tirsdag: Messias – læreren

I dag kommer Jesus igjen til tempelplassen. Der underviser han folket. Senere

underviser han sine disipler på Oljeberget. Jesus underviser med myndighet, som den nye Moses. Messias er endetidens store lærer. Jesus viser oss hvem han selv er. Han taler til oss om kjærligheten til Gud og vår neste. Han formaner oss til å våke og vente på hans gjenkomst i herlighet.

Onsdag: Jesus salves som Messias

I dag er Jesus sammen med sine disipler og venner i huset til Simon den spedalske i Betania. Slik øversteprestene og kongene ble salvet, slik salves Jesus i dag med den dyreste nardusalve til sin gjerning som Messias, han som er på vei til korset som Herrens lidende tjener. Men i dag legges det også planer i øversteprestens hus, og Judas lover å utlevere Jesus til overprestene for tredve sølvpenger.

Skjærtorsdag: Frihetens og tjenestens måltid

I dag feirer Jesus påskemåltid med sine disipler. Før han kjemper sin kamp

i Getsemane og før han dør på Golgata, feirer Jesus frihetens måltid med sine venner. Men nå er han selv det måltid han innbyr til. Idet han gir sine disipler del i Gudsrikets frihet, viser han oss også hva denne friheten innebærer: at vi skal være tjenere i verden. I dette måltidet lukker Jesus oss inn i sin død og oppstandelse og inn i sin tjeneste for verden.

Langfredag: Messias – Herrens lidende tjener

På denne lange fredag går Jesus inn i sin dypeste gjerning og tjeneste som Messias, Herrens lidende tjener. Jesus vandrer forsoningens tunge vei. Han går Via Dolorosa – smertens vei i Jerusalem: fra sin kamp i Getsemane hage til forhør hos øverstepresten og den romerske landshøvding Pontius Pilatus, fra landshøvdingens borg til Golgata, der han nagles til korset. Jesus løftes opp på korsets tre, og fornedrelsens symbol – korset – blir til seierens store tegn for fortapte syndere. Korset blir til livets tre.

Påskeaften: Livets fyrste i dødens rike

I dag feirer vi den store hviledagen. Denne dagen råder det en dyp stillhet over jorden. Kongen hviler i graven. Skjult i dødens skjød er Jesus lik hvetekornet som faller i jorden, og som skal bære rik frukt. Messias er gått inn i dødens rike med korsets seierrike våpen i sin hånd. I denne dagens stillhet er Jesus underveis gjennom dødens rike til livets endelige seier, fra mørke til det evige lys.

Påskemorgen: Han er sannelig oppstanden

Det er dagen, den første dag i Guds nye verdensorden. Det er påske: livets dag, frihetens dag, frelsens dag, seierens store dag. Messias har tatt steget ut av graven. Messias har seiret over døden. Jesus lever, Guds lam og Herrens lidende tjener er blitt livets fyrste. Det er under over alle undre, det er den nye virkelighet og fred og glede som overgår all forstand.

Bildet på forsiden

Messehagel i Berg kirke gitt av Niels Werenskiold i 1724. Dyp rød fløyel brodert med gulltråder. Oppbevart i glassmonter bak albertavlen.

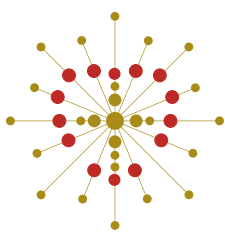
(Foto: Arild Stang)

Neste nummer

Neste nummer av Menighetsbladet blir trykket **29. juni**.

Siste frist for innlevering av stoff til bladet er **15. juni**.

Betalningsinformasjon		GIRO		Betalningsfrist
Utgis av de 7 menighetene i Den norske kirke i Halden: Berg, Rokke, Halden, Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen		Underskrift ved girering		
Betalt av		Betalt til	Menighetsbladet Borgergt. 12 1767 Halden	
Belast konto		Kvittering tilbake		
Kundeidentifikasjon (KID)	Kroner	Øre	Til konto	Blankettnummer
H		< >	1030 07 44023	< 6125203789 >

STØRST AV ALT

TROSOPPLÆRING I DEN NORSKE KIRKE

TEKST: RAGNA R. HULT
INGER LISE SKAUGE
FOTO: DIV. FRIVILLIGE MEDARBEIDERE

Tårnagenthelg

I slutten av januar ble Den norske kirkes døpte 8-åringer i Halden invitert til å være **tårnagenter** i byens kirker. I alt 66 engasjerte 8-åringer fra alle de sju menighetene, Asak, Tistedal, Berg, Rokke, Idd, Enningdalen og Halden, løste oppdrag og mysterier i kirken og utforsket tårn og klokker.

Tårnagentene bodde hjemme, men de var på agentoppdrag i sin lokale kirke flere timer både lørdag og søndag. For første gang ble dette landsdekkende arrangementet innen Den norske kirke gjennomført som en del av kirkens trosopplæring. Sammen med 10.000 andre 8-åringer rundt om i landets kirker fikk barn fra våre menigheter være med på å skrive kirkehistorie.

Programmet for tårnagenthelgen var i store trekk likt i alle kirkene.

Lørdagen startet med mottakelse av kirkens 8-åringer, kalt tårnagenter. De ble registrert med hver sine agentnavn og fikk et agentkort rundt halsen. Etter å ha forsert en hinderløype mellom kirkebenkene og løst noen oppgaver underveis, ble det tatt fingeravtrykk som ble overført til agentkortet.

Samtale om det å være oppmerksomme innledet programmet, og små oppmerksomhetsprøver ble testet ut. Her ble sansene virkelig satt på prøve – en liten forsmak på oppgavene som ventet.

Begrepet «symbol» ble grundig gjennomgått, både hverdagens symboler og de mer kirkelige, og vi kunne høre ungene snakke med hverandre om det de hadde lært: «Et symbol er to ting: det er det det er, og det er det det betyr!»

Utstyrt med notatblokk, forstørrelsesglass og fotoapparat ble så agentene delt inn i grupper og sendt ut på oppdrag på jakt etter symboler. Dette ble gjort med stor iver og nysgjerrighet. Under denne sekvensen fikk vi voksne mangt å lære, for barna var oppmerksomme symboljegere. At brannslange-symbolet ble nevnt i sammen med kors, hjerter og duer falt helt naturlig. Det er jo et viktig symbol i kirkerommet!

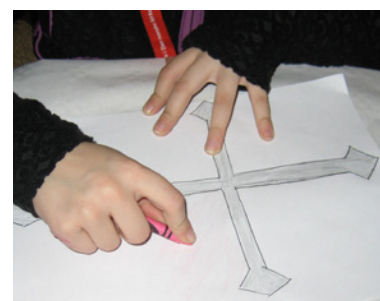
Agentene fikk også tid til å

Kirkeklokka ga gjenklang.

... og da var det best å passe ørene.

Symboler ble fotografert og tegnet.

Tårngudstjeneste.

Deilig med Flaggermussuppe under tårnvandringen.

Tårnkake.

Alle agentene fikk eget agentkort med fingeravtrykk.

Edderkoppmuffins.

tegne symboler de hadde tatt bilder av. Disse tegningene ble hengt opp i kirken.

For de fleste ble nok vandringen opp stigen til klokketårnet noe av det mest spennende. Godt kledd, og med hodelykter, ble en etter en fulgt opp de skumle trappene. Å få høre rytmiske klokkeslag, mens de sang høyt oppe i tårnet, ble et klimaks for mange.

Mat hører også med på en agenthelg. Noen steder ble det servert «flaggermussuppe»,

mens andre serverte pizza i ulike varianter, og gele med vaniljesaus til dessert.

Aktivitetene stod i kø

En egen tårnagentsang skulle læres så godt at den skulle kunne framføres for menigheten. Her var det innlagte rap-sekvenser med høyt aktivitetsnivå.

Dramatisering av det å være på flukt skulle framføres søndag og måtte også øves inn.

Lørdagskvelden ble avsluttet

noe forskjellig i kirkene, med en enkel sang eller lystenning rundt lysgloben, og noen steder med et mysterium i en ballong. Når mysteriet ble løst, kunne agentene lese et bibelvers ut fra koden i ballongen.

Barna var også med på søndagens gudstjeneste som var gjort om til en «Tårnagentgudstjeneste». Rundt om i kirkene i Halden ble det framført dramaspill og sang, og barna stemte i av full hals når Tårnagentsangen ble sunget.

Dramafortellingen handlet om Jesusbarnet og Maria og Josefs flukt til Egypt.

Agentene fikk så i oppdrag å dele ut hjerter til alle i kirken, og små brettete vannlinjer i papir ble lagt i skåler med vann. Liljene brettet seg ut og åpenbarte en hilsen fra Bibelen til alle rundt kaffebordet.

Kirkekaffe med tårnkaker og edderkoppmuffins satte et flott punktum på et innholdsrikt opplegg i Haldens kirker for 66 tårnagenter og mange voksne medarbeidere. I noen kirker ble det foretatt en ballongslipp fra kirketårnet som en morsom avslutning på hele arrangementet.

Til neste år kan kommende 8-åringer se fram til en flott opplevelseshelg i sin lokale kirke.

www.tarnagentene.no

STØRST AV ALT

TROSOPPLÆRING I DEN NORSKE KIRKE

Nytt fra Berg menighet

Kirkelunsj

Berg menighet har startet opp kirkelunsjen, som er blitt gjennomført to ganger i løpet av høsten og en gang i vår. Hensikten med kirkelunsjen er at kirken skal være et møtested som inkluderer alle som kommer for å delta i et sosialt samvær med både kjente og ukjente mennesker. Diakoniutvalget tilrettelegger dette arrangementet to ganger i semesteret.

Karnevals-gudstjeneste

Den 13. februar var det karnevalsgudstjeneste i Berg kirke. I forkant av gudstjenesten hadde vi en samling først i kirken hvor barna øvet på sang til gudstjenesten. Etterpå ble det samling i menighetshuset, hvor barna fikk frukt, vann og grønnsaker, ble det også laget karnevalsmasker. Barna var ivrige og utviste stor kreativitet i maskelagingen. Under gudstjenesten hadde barna framføring av sang de hadde øvet på, og hadde på seg masker og kostymer.

Et lite lys

*Et lite lys ble tent
da jeg var barn,
det lyset skinner klart.
Det lyser gjennom
sorg og tvil,
det lyser hver eneste dag.
Det forteller meg
at det er håp,
for at det jeg tror på er sant.
Det bryter igjennom
når alt er mørkt,
og viser meg veien videre.
Takk for at dere
gav meg lyset og håpet.*

Lys våken i Prestebakke kirke

AV RAGNA RISTESUND HULT

Helgen 22.-23. januar fikk 13 glade 11- og 12-åring overnatte i Prestebakke kirke. De var med på «Lys våken» – et arrangement i den nye trosopplæringsplanen. 14.000 barn rundt om i Norges land har vært med på dette opplegget. I Halden har vi hatt dette arrangementet i både Berg kirke og Idd kirke.

Menighetene i Halden ønsket at 11-åringene skulle bli kjent med kirken sin. Derfor

ble alle 11-åring invitert til å bli med på kirke-rebus, kirkeverksted, leker, konkurranser, film og god mat.

På søndagen deltok «Lys våken»-deltagerne på gudstjeneste i Prestebakke kirke, med det de har lært. Det var prosjon inn i kirken i tillegg til at det var drama og framføring av «Lys våken»-sangen.

Det virket som om barna storkoste seg, og ble litt mer kjent med kirken sin.

Til neste år vil menighetene i Halden invitere alle

11-åringene til å være med på nye «Lys våken»-arrangement rundt om i kirkene.

Under «Lys våken»-arrangementet i Prestebakke kirke.

Immanuels kirke

Vintersangfest i kirken

AV RAGNA RISTESUND HULT
FOTOS: ARILD STANG

Fredag 11. februar var to hundre 5. klassinger fra åtte skoler samlet i Immanuels kirke for å være med på årets Vintersangfest. Kirken var full av sangglade barn som fikk oppleve musikk og sang på en spennende og kreativ måte.

Arrangementet startet med brusende orgelspill og to kvinnelige ballettdansere.

Organistene fra Halden og Sarpsborg hadde laget et mangfoldig og spennende program. Barna fikk høre mye forskjellig musikk med blant annet fløytespill med tverrfløyte og piccolofløyte.

Spennende var det også å høre Ingar L spille både på tussefløyte og lur. Luren ble i

gamle dager brukt av gjeterne til å skremme bort udyr mens de passet på dyreflokkene.

Et lite dramastykke med «Händel og Bach» ga elevene et innblikk i datidens komponisters hverdag. Festlige kostymer og morsom dramatisering livet opp midt i vintersangfesten.

Hver 5. klasse hadde i en sang hver som de fremførte på arrangementet. Det var fint å oppleve engasjerte elever full

av sangglede. I pausen ble det servert boller og brus. Etter en liten pause med boller og brus, fikk elevene ytterligere informasjon om orgelet. Deretter fikk de løse en quiz-oppgave i musikk.

Det ble spilt både på klaver, trompet, bass og slagverk. Elevene fikk høre og lytte til mange ulike musikkformer. En liten rapp av to organister utkledd i kostymer var også en

Trosopplæringsarbeidet

Trosopplæringsarrangement i Halden:

Junior-konfirmanter i Berg kirke, fra 3. mars (7 ganger), for 10-åring.
Junior-konfirmandgudstjeneste i Berg kirke søndag 27. mars kl. 11.00.

Karnevalsverksted i Halden for 9-åring hadde vi 4. mars i Borgergata 12.
Karnevalsgudstjeneste i Immanuelskirken søndag 6. mars.

Babysanggudstjeneste i Berg kirke søndag 13. mars med invitasjon til 1, 2, 3-års dåpsbarn.
Babysangkurs (0–12 mnd) i Tistedal kirke onsdag 23. mars (10 ganger)

Gudstjeneste i Asak kirke med invitasjon til 1, 2, 3-års dåpsbarn, 27. mars.
Gudstjeneste i Idd kirke med invitasjon til 1, 2, 3-års dåpsbarn, 3. april

6-årsbok gudstjeneste i Ynglingen, 10. april kl. 11.00, Halden menighet.
Påskeverksted/Påskevandring.

RAGNA RISTESUND HULT

del av programmet.

Det var også flott å høre fellessangen av sangglade elever som stemte i «Du er hellig». Vintersangfesten hadde gitt 5. klassingene rike musikalske opplevelser som de kunne ta med seg hjem.

Asak kirke

Ny «kirkestue» i Asak menighet

Den 7. mars 2011 ble den gamle driftsbygningen ved Asak kirke jevnet med jorden, og i løpet av det neste halvåret vil det bli hektisk byggeaktivitet for å føre opp et nytt bygg der det gamle sto.

Det er Halden kirkelige fellesråd som formelt står som byggherre på vegne av Asak kirkesogn. Et godt samarbeid med Halden kommune har vært, og er grunnleggende for at dette prosjektet nå kan realiseres.

Prosjektet er tydelig forankret med hjemmel i Kirkeloven, samtidig som det også i denne sammenheng har elementer fra Arbeidsmiljøloven og Tilgjengelighets- og diskrimineringsloven.

Det nye bygget som på folkemunne allerede har blitt kalt «Kirkestua» skal romme redskapslager og sanitærom knyttet til kirkegårdsanlegget, arbeidsrom for kirketjener, ny toalettløsning, og undervisningsrom for konfirmantene. Kirkestua blir av en slik karakter at det kan nyttes til flere formål innenfor det menighetsbyggende arbeidet, samtidig vil det bli et godt tilbud til folk i nærmiljøet som trenger lokale til dåpselskap, minnesamvær o.l.

Det er AF Bygg Glomsrød

A/S som vant den offentlige anbudskonkurransen og dermed får det ærefulle oppdrag å føre opp bygget. Grunnflaten blir på omlag 210 kvadratmeter, med en prislapp på ca 4,5 mill + mva. I tillegg kommer menighetsrådets innsats som i disse dager arbeider med å samle inn nok penger for å kunne utstyre kirkestua med bord, stoler, kjøkkenutstyr og utsmykning.

For Menighetsbladets lesere som bor i Asak, er det vedlagt en egen folder i denne utgaven av bladet som gir nærmere informasjon.

Her kan mange bidra, og send gjerne en gave til dette formålet på: Asak menighetsråds konto 1105 20 03980 mkr. «Kirkestua». Menighetsrådet takker for alle bidrag.

Følg gjerne byggeprosessen på www.halden.kirken.no, der det vil bli lagt ut informasjon og bilder etter hvert som kirkestua tar form.

HALDEN KIRKELIGE FELLESRÅD,
JAN IVAR ANDREASSEN
KIRKEVERGE.

Loppemarked og lotteri

Asak menighetsråd må gi sitt bidrag til kirkestuen med å skaffe inventar og utstyr. Til det trengs penger. Menigheten starter derfor en storstilt innsamling.

- **LOTTERIET STARTER OPP I DISSE DAGER.**
- **LOPPEMARKED ARRANGERES PÅ ASAK SKOLE 21. OG 22. MAI 2011.**

Vi håper da på å få inn mange lopper og at mange møter opp for å handle. Det trengs også folk som vil hjelpe til. Har du lyst og mulighet kan du ta kontakt med en av medlemmene i komiteen, som består av Reidar Engen, Roger Skauge, Sverre Hognestad, Tone Glomsrød og Åshild Bø.

Lopper tas i mot med glede fra onsdag 4. mai og helt fram til loppemarkedet starter. Det vil bli annonsert i HA på forhånd når det gjelder levering eller henting av lopper. For øvrig kan loppemarkedssjefen, Reidar Engen, kontaktes på tlf. 69 18 10 05 eller 959 06 042.

Nytt fra Asak menighet

Nytt servicehus
Asak menighetsråd startet for flere år siden arbeidet med å få bygget et nytt servicehus og kirkestue i tilknytning til kirken. Planene er nå klare og arbeidet starter ganske snart. Det første spadetaket ble tatt etter gudstjenesten i Asak kirke 27. mars d.å. Representanter fra flere brukergrupper deltok i høytideligheten. Gudstjenesten var festpreget med Gla'sang og med mange barn til stede.

Nytt tilbud til barn
Trosopplæringen går mange nye veier for å nå dem som er døpt inn i menigheten. 27. mars var det en spesiell gudstjeneste i Asak kirke. For første gang ble da alle menighetens dømte 1, 2 og 3-åring invitert til gudstjeneste, der de fikk utelt en gave fra kirken sin. Dette tiltaket vil menigheten følge opp senere også, slik at det blir en tradisjon – slik utdeling av fireårsboka er blitt.

Konsert med ToTakt & Sang.

3. april er det konsert i Asak kirke kl. 18.00 med gruppa ToTakt & Sang. Det blir garantert en frisk kveld med glad sang og musikk.

... fortsetter på side 8!

Nytt fra Sjømannskirken

AV EINAR MADSO

Gøteborg sjømannskirke

Det pågående samarbeidet med Smyrnakirken, med planene om å erstatte den gamle sjømannskirken med nye lokaler, er nå avsluttet uten resultat. Årsaken er hovedsakelig at prosessen vil ta mye lengre tid enn først antatt.

Sjømannskirkens ledelse har fortsatt som hensikt å avvikle driften i de nåværende bygningene og anskaffelse av andre lokaler med lavere driftskostnader. Vi vil der-

for fortsatt være på plass i denne byen, også i årene som kommer.

Sydney-kirken klar for å hjelpe

Flommen i Australia har også rammet norske studenter i området. Fortsatt meldes om nye regnstormer som kan skape enorme ødeleggelser. I denne situasjonen er sjømannskirken i Sydney tilgjengelig for studenter og andre som måtte trenge vår støtte.

Førjulsbesøk i Kongo

Fra 11. til 21. desember var sjømannsprest Knut Lyngseth på besøk hos våre to norske gutter i fengselet i Kisangani. Tjostolv Moland og Joshua French uttrykte stor glede og tilfredshet over dette besøket. Taushetsplikten gjør at vi ikke kan referere noe fra disse daglige samtalene. Å besøke nordmenn som sitter i utenlandske fengsler, har helt fra starten i 1864, vært en av sjømannskirkens prioriterte oppgaver.

I 2009 var våre ansatte på i alt 134 fengselsbesøk.

Flott besøk i Dubai

Sveriges kronprinsesse Victoria avla nylig et besøk på denne fellesnordiske sjømannskirken. Hun strødde om seg med smil og positive kommentarer og viste stor interesse for kirkens arbeid i et muslimsk land.

Sommerjobb i Sjømannskirken?

Sjømannskirkene har i sommermånedene stor aktivitet. Vi søker derfor etter personer som kan være sommervikarer og holde hjulene i gang i en travel tid. Stillingene gjelder sjømannsprester, husmødre eller assistenter. Oppgavene blir allsidige, som andaktsholdere, vaffelsteking, vertinnefunksjon, skipsbesøk, sykebesøk osv. Interesserte kan kontakte hovedkontoret på internett; sjomannskirken.no

Kulturfestival

Kultur i kirken - kirken i kulturen

AV ROALD TOBIASSEN,
MEDLEM AV UTVALG FOR KULTUR,
BERG MENIGHET

Kulturfestival i kirken

Berg menighet har satt kultur på dagsordenen. I løpet av en intens festivaluke i slutten av januar foregikk det to til tre arrangementer hver dag. Festivalprogrammet besto av kunstformidling for et bredt publikum i form av konserter, forestillinger og samlinger for barn, ungdom og voksne. Det var vektlagt kunstpresentasjoner av høy kvalitet med forskjellige typer uttrykk, både kunstnerisk og formidlingsmessig. Kirkerommet ble hver kveld fylt med ulike musikk-sjanger; det var teater, dans og fortellingskunst. Og det har vært rom både for historiens mesterverk, for det eksperimentelle, for det nisjepregede og det lett tilgjengelige av kulturelle uttrykk.

Å arrangere en kulturfestival hvor menigheten leier inn profesjonelle musikere og kunstnere krever innsats av mange mennesker og er kostnadskrevende i forhold til betaling av kunstnere, leie av teknisk utstyr, annonseutgifter, utforming av

informasjonsmateriell og innkjøp av rekvisita. Dette krever billettinntekter, sponing og kulturmidler for å finansiere kultursatsingen. Under kulturfestivalen var mange frivillige medarbeidere i menigheten i aktivitet hver dag for å tilrettelegge og organisere det praktiske arbeidet til dagens arrangement. Det skulle henges opp plakater, selges billetter, kirkens lokaler skulle pyntes, parkeringsvakter skulle være på plass, musikere som skulle ha oppfølging osv. Drivkraften i arbeidet med kulturfestival er menighetens utvalg for kultur. Dette utvalget arbeider med kultur og kulturelle tiltak i menigheten gjennom hele kirkeåret. Det arbeides med bruk av ulike kulturelle uttrykk i menighetens regi med tilknytning til kirke og kristendom til et bredt publikum. Erfaringene fra årets festival er så gode at menigheten tar sikte på å gjennomføre en slik kulturuke på ettermiddagen hvert år.

I denne sammenheng er det viktig å understreke at Berg menighetsråd ikke vil at kirken fremstår som et hvilket som helst kulturhus. Kultur skal ha en hensikt og settes inn i en sammenheng. Perspektivet

er at kirken står i en bestemt sammenheng og tradisjon i samfunnet, den er ikke et nøytralt kulturhus. Det handler om respekt for kirkens budskap, kirken som et hellig sted og innholdet i den kristne tro. Samtidig står det i Bibelen at vi skal legge vekt på alt som er godt, alt som er sant, edelt, rett og rent (Fil. 4,8). Bruken av kultur i kirken bør alltid forholde seg til at det er Den norske kirke som er konteksten for kulturaktivitetene.

Kirken som kulturell aktør

Ved å arrangere en kulturfestival vil kirken være en kulturell aktør, der kirken som organisasjon tilrettelegger for ulike kulturuttrykk og være en scene for fremføring av kultur. Det er ikke uvanlig at kirken leier ut sitt rom til kulturarrangementer både for amatører og profesjonelle (for eksempel julekonserter, kor, orkester), men det nye i Berg kirke er at menigheten selv vil være en kulturell aktør i samfunnet.

Berg menighet er (som mange andre menigheter) involvert i kultursamarbeid ut over den kirkelige kontekst. Særskilt gjelder det kultursamarbeid med skole, barnehager og kulturskole. Det henger også sammen med at barne- og ungdomsarbeid er et av kirkens viktigste satsingsområder, både gjennom konfirmasjonsarbeidet og at kirken har bred erfaring med å arbeide med disse aldersgruppene.

Hvorfor har kirken behov for å være en kulturell aktør? I vår egen samtid opplever vi at interessen for kultur ser ut til å være økende i samfunns-

utviklingen. Tegn på en slik utvikling kan blant annet ses i satsingen på kulturbygg og kulturkvarter i mange byer og tettsteder. Kulturen har fått en mer betydningsfull rolle i samfunnsutviklingen. Også i kirken opplever vi at kirkens kultursatsing er blitt bredere; noe som forsterker en utvikling der avstanden mellom kirken som kulturarena og andre kulturarenaer i samfunnet blir mindre.

Kirken skal være midt i livet. Kultur er et viktig uttrykk for forståelsen av inkarnasjonen – at Gud ble menneske og levde under våre vilkår. Det innebærer at kirken bryr seg om livet og menneskene. Den kristne troen er tro på en treenig Gud: Skaperen har skapt oss til å være skapende skapninger. Han skaper fortsatt, og vi har del i skaperoppdraget. Da Ordet ble menneske gjennom inkarnasjonen, gikk han inn i en bestemt kultur og kontekst. Intet menneskelig er Han fremmed. Han gikk inn i våre kår. Den hellige Ånd inspirerer og nyskaper. Han virker i den levende organismen som kirken og menigheten er.

Kunstens rolle kan være å åpne opp kirkerommet for mennesker som vanligvis ikke er til stede i kirken, skape tilknytning og vise at det er et

godt rom å få viktige impulser gjennom og til å skape felles opplevelser i. Kirkerommet har noe spesifikt å bidra med som andre rom ikke har. Kirken har for eksempel et godt rom for bestemte typer musikk. Gjennom ulike kulturaktiviteter kan kirken skape et rom for fellesskap, og dermed gi mulighet for at flere mennesker tar skrittet inn i kirkerommet og kan oppleve noe godt der. Perspektivet er at det som skjer av kulturelle ytringer og konserter kan ha relevans eller en tilknytning til det overordnede budskapet som kirken står for.

Når menigheten arrangerer en kulturfestival og andre kulturarrangementer er det ut fra et ønske om at kirken ikke bare skal være for de troende, men at den også skal være åpen for alle som ønsker å komme dit for å høre vakker musikk, formidlingskunst eller andre kulturelle uttrykksformer.

Halden og Omegns
Begravelsesbyrå AS
Damhauggt. 15

Telefon: 69 18 44 51
En god hjelp
i en tung stund

avd. Haugen
Begravelsesbyrå
Busterudgt. 7b

Telefon: 69 18 16 57
Vi hjelper
i en vanskelig tid

Tom for printerblekk?
Canon/HP/Lexmark
og Pelikan blekk

Køhn:libris
Storgaten 24 – tlf. 69 18 43 44
– et førstevalg i sentrum

KOLÅS EFTF. A/S
AUTORISERT RØRLEGGER
Nedre Bankegt. 34 - 1771 Halden - Tlf. 69 19 07 00

BERG SPAREBANK
EIENDOMSMEGLING AS

Storgata 10 – 1771 Halden
Tlf. 69 21 19 50

Alt i
MALERVARER -
TAPETER og
GULVBELEGG

FARGERIKE
Halden Farvehandel A/S
Torvet, 1767 Halden. Tlf. 69 21 38 50

Bestill
synsundersøkelse
idag!

interoptik
Halden Optiske
Tlf. 69 18 42 75

Børkes Bakeri
– baker byens beste brød

Skippergata 14
Tlf. 69 18 13 72

Haldenfriskole
www.haldenfriskole.no

Evangelisk skole – tverrkirkelig profil.
Tett oppfølging av eleven.
Uteskole
Egen datamaskin fra 4. trinn
Gratis bærbar pc i ungdomsskolen
Vanlig fri skoleskys for alle.
Kontakt: tlf. 69 17 87 80
E-post: kontakt@haldenfriskole.no

Bergstrøm
Kjøtt og
Delikatesse AS
Tlf. 69 18 56 20
Storgata 18
Utsalg i Storgata 11

Kirken er både en kulturarena og en sosial arena – en møteplass.

Kirken – en kulturinstitusjon og kulturbærer

Berg kirkes kulturfestival har som mål å styrke kontakten mellom kirke og kulturliv, mellom kirke og samfunnsliv og bidra til en levende dialog mellom kultur og allmennheten. Når en menighet satses på kultur, kan det være et viktig bidrag til arbeidet med å styrke kirkens kommunikasjon med mennesker i samtiden og mennesker i mellom. En kulturfestival er en arena hvor kirken møter kunst og kultur, det smale og det folkelige, det kjente og det ukjente, og dette inspirerer den menneskelige opplevelse på ulike måter. Det er også et ønske fra kunstnere fra ulike felt å ta i bruk kirkerommet.

Kirken er en kulturinstitusjon og kulturbærer. Musikk har for eksempel spilt og spiller en

viktig rolle i kirkens gudstjenesteliv. Den norske kirke kan betraktes som en tradisjonsrik, betydningsfull og folkelig kulturinstitusjon i vårt samfunn. Kirkens historie og tradisjoner er sterkt forankret i kunst og kulturelle uttrykk. Det gjelder ulike kirkebygninger, stavkirker, utsmykking, bildekunst, folketonar, musikk og salmer, døpefonter, altertavler, dåpsluer, huspostiller, kirkespill, kirkegårder osv. Og det er selvsagt mange kunstnere som også er medlem av kirken. Kunst og kirke lar seg ikke atskille. Kirken er i sin identitet å forstå som et kulturfellesskap. Kirken er ikke bare et trosfellesskap.

En folkekirke skal gjenspeile et bredt kulturliv. Det gjelder både det lokalt forankrede, det folkelige kulturliv og kvalitetspresentasjoner av musikk, teater, dans og litteratur, som kan være egnet til fremføring i kirken. Dette uttrykker et positivt og åpent

menneske- og kultursyn. Kunsten å være kirke handler i stor grad om å være a jour med sin egen samtidig, det vil si kirken må våge balansegangen mellom tradisjon og moderne liberalitet. Det fordrer at kirken er så trygg på eget ståsted at en kan slippe andre til på sin egen arena.

Økende kulturell bevissthet

Det er mye som tyder på at det er blitt en økende kulturell bevissthet i kirken i den senere tid. Vi ser det gjennom en økende satsing på og interesse for kultur. Det kan betraktes som del av en større kulturell og religiøs endringsprosess, hvor opplevelser og følelser har fått mer betydning – mens mer dogmatiske spørsmål ofte nedtones. Den opplevelsesmessige eller estetiske dimensjonen ved religionsutøvelse er blitt viktigere for mennesker, og mennesket søker opplevelse mer enn noe gang. Møtet med Gud og oss selv bør være en opplevelse. Å oppleve kunst og kultur kan åpne for livets mysterium. Ja, kunsten kan være Den hellige Ånds vei til menneskets sjel. Gud kan også oppleves i kunst og kultur. Vi kan finne Gud i tekster, sang og musikk, teaterforestillinger, i danserens bevegelser, i et bredt spekter av ulike sjangre og uttrykksformer.

Kulturfestivalen i Berg kirke

er en måte å synliggjøre det store kulturelle engasjementet til kirken. Kultur er ikke noe fremmed for kirken. Kulturen er en integrert del av kirkens oppdrag og misjon. Treklangen kirke, kultur og kontekst griper inn i hverandre i en gjensidig avhengighet. En kunstnerisk opplevelse har paralleller til en religiøs opplevelse. Opplevelser og inntrykk skaper uttrykk. Gjennom kulturen uttrykker vi oss overfor Gud og mennesker.

Når kirken samarbeider med andre aktører i kulturlivet, kan kirkens kulturliv og kulturlivet i lokalmiljøet berikes. Å satse på kultur er altså positivt for kirken selv og kirkens forhold til lokalsamfunnet. Dette perspektivet signaliserer åpenhet, men det er viktig å understreke at kultur ikke er et virkemiddel for å lokke folk til kirken. Det handler kanskje heller om det motsatte: å gi kirken tilbake til folk. Kirken må være i dialog med samfunnet og kommunisere med mennesker på mange måter – uten at det går ut over de kirkelige handlinger. Kirken vil også være en møteplass for mennesker på tvers av religiøse og kulturelle forskjeller.

Forholdet kirke og kultur

Kunst og kultur forteller noe om Gud; hans allmakt, skjønnhet og skaperkraft. San-

gen og musikken er språket som menneskene anvender for å lovprise Gud. Musikk er inkluderende i sitt vesen. Musikken er et bilde på det guddommelige ved at den gir uten å kreve noe tilbake; den er et bilde på Guds kjærlighet. Kirken skal ha som ambisjon å romme livet i sin helhet.

Livet er en helhet og hele livet hører Gud til. Kirken skal være stedet hvor kunsten og kulturen er en integrert del i helheten.

Forholdet mellom kirke og kultur består ikke bare i at kirken har noe å bidra med overfor kulturen. Kirken trenger også kulturens utfordringer. Verden er Guds verden og Skaperen er virksom i den. Samtidig skal kirken være i verden. Det som gjør kirken annerledes enn verden, er ordet om Guds nåde i Jesus Kristus, ikke noe annet.

Kirken må være i dialog med og lytte til det som skjer på ulike kulturarenaer. Den må ha respekt for den skapende kunsten. Kunsten kan få oss til å erfare livet, verden og evangeliet på nye måter. Kunsten kan gi oss nye perspektiver og gjøre at vi ser ting i nytt lys. Derfor må kirken være i dialog med det som skjer på andre arenaer. Det innebærer også å bygge allianser med kunst og kulturlivet – på en lyttende og kritisk måte. Kirkens anliggende er å alliere seg med de gode krefter, det som er ekte, det som beriker menneskelivet, det som ikke utnytter menneskene. I en kommersialisert tidsalder har både kunsten og kirken en oppgave: Å forvalte det som ikke er til salgs.

For oss er **privatkunder** like viktige som **bedriftskunder**.

Handelsbanken
www.handelsbanken.no

Glassmester'n
OSKAR HANSEN
GLASSMESTERI OG RAMMEFORRETNING
Oscarsgt. 14
Tlf. 69 18 29 76. (Nattservice: 92 89 91 11)

JENSEN & SCHEELE BIL AS

Vestgårdveien 1 – Postboks 1080, 1787 Berg
Telefon 69 21 35 00 – Telefax 69 21 35 10
www.jensen-scheele.no

H. Andersen
libris

Midt i gågata i Sentrum Nord
Tlf. 69 17 84 00
– Din bokhandel
www.libris.no/andersen

STANSEFORMFABRIKKEN
STANSEFORMER
av høyeste kvalitet
Konstruksjon på DAK,
stanseri og matriser
Laserskarne stanser og renseverktøy
Utskjæring av prove-esker
Stansformfabrikken AS, Løveveien 66, N-1769 Halden, Norge
Telefon 69 17 52 20 – Telefax 69 18 21 55

Halden SpareBank 1

Bank. Forsikring. Og deg.

AF

AF Bygg Østfold
Tlf. 69 21 36 00

Lie
Handelsgartneri

v/Odde Bru
Tlf. 69 18 00 20
Mandag–fredag 10–17
Lørdag 10–14

Immanuels kirke

Nytt fra
Asak menighet**Menighetsrådsvalg**

I september skal det velges nytt menighetsråd samtidig med at det er valg på nytt kommunestyre. Martin Glomsrød, Truls Breda, Roger Skauge og Gerda Solerød har sagt ja til å være i nominasjonskomiteen til dette valget. Asak menighet står foran en spennende tid med stort fokus på trosopplæringsarbeidet, og ny kirkestue er med på å legge til rette for dette arbeidet.

10. april får menigheten besøk av **Rakkestad mannsmusikk** på gudstjenesten kl. 11.00. Det bør bli trangt om plassen i kirkebenkene denne søndags formiddagen.

Gudstjeneste på Berg bygdetun

13. juni, som er 2. pinsedag, er det felles gudstjeneste for alle menighetene i ldd på Berg bygdetun. Berg, Rokke og Asak historielag er med på å arrangere denne gudstjenesten som starter kl. 10.00.

Påskefestuke

Påskefestuken står snart for døren med det tradisjonelle fellesopplegget for alle menighetene i ldd. Påsken 2011 har Asak menighet ansvaret for gudstjenesten på Palmesøndag. Da er det familiegudstjeneste med dåp, og barnekoret deltar.

Møtested kirken

Vårens tilrettelagte gudstjeneste blir arrangert tirsdag 5. april. Dette er en glad gudstjeneste for alle i hele Halden. Gledessprederne er med og sprer glede! Velkommen til en feststund i kirken.

Nytt fra
Halden
menighet

Karnevalsgudstjenesten ble holdt med mange ikledd fargerike kostymer. Det er vel første gang Pippi, prinsesser, cowboyer, kyllinger, Supermario og Spiderman var til natverd!

[... fortsetter neste side]

Kyndelsmess
i Immanuelskirken

Søndag den 6. februar var det kyndelsmesse i Immanuelskirken igjen – tredje året på rad.

TEKST OG FOTO: ARILD STANG

Messen ble arrangert som et samarbeid mellom menighetsrådet og frimurerlosjen.

Sogneprest Halvor Gregersen var liturg, og en del frimurere fra byens forening deltok som lystennere og lysbærere. Et frimurerkor fra Fredrikstad deltok med 2 salmer. Etter gammel skikk skal messen holdes 2. februar, og om kvelden – slik at man får større effekt av mange brennende vokslys.

Skikken skrev seg fra antikken, hvor man under februarfestene bar fakler med «rensende ild». Under den østromerske keiser Justinian ble denne tradisjonen overført til kirkelig bruk. Man bar da brennende vokslys, som

var velsignet av presten, i prosesjon gjennom kirken og kirkegården.

I katolsk tid i Norge vigslat man de vokslys som skulle brukes i hjemmene og i kirken det året. De skulle beskytte mot ildebrann, lynnedslag og onde makter. De ble brukt ved sykesengen og man tok gjerne varsel av måten de brant på.

Dagen ble også kalt Maria renselsesdag (Purificatio Mariae) til minne om Marias renselse ifølge Moseloven, 40 dager etter Jesu fødsel. Den ble innført som kirkelig festdag i året 494; – og ble en direkte fortsettelse av de romerske renselsesfester.

I Norge ble dagen enkelte steder betraktet som midtvinterdagen, i stedet for 12. januar. I Sørvest-Norge ble

Frimurerkoret fra Fredrikstad underholder.

Fra kirkecaffen i Sjøilegarden.

kyndelsmesse betraktet som den første vårdagen.

Kyndelsmessen ble praktisert hos oss langt etter Reformasjonen. Inntil 1771 var den offentlig fridag.

I de senere årene har flere og flere kirker her i landet tatt opp den gamle tradisjonen med å feire kyndelsmess (Missa candelarum) eller «Jesu første fremstilling i tempelet» (Luk 2, 22-39). Av naturlige

årsaker feires messen i dag på en av de nærmeste søndager i forhold til 2. februar.

Kirken var godt besøkt under årets lysmesse, og mange bemerket den vakre stemningen med de mange tente lys. Etter gudstjenesten ble det invitert til kirkecaffe i frimurerlogen – Svenskegt 10. Også her underholdt koret fra Fredrikstad med et par sanger.

Berg menighet

Inspirasjonskveld

Diakoniutvalget i Berg menighet inviterte frivillige og ansatte medarbeidere til hyggekveld. Samlingen var på Berg menighetshus søndag 13. mars.

Tor Ivar Torgauten.

AV LIV HAUGE JOHANSEN

Tor Ivar Torgauten, som er ansatt i Borg bispedømme, hadde fått i oppdrag å inspirere oss til videre arbeid. Det klarte han! Vi er alle med å bygge Guds rike og er Guds medarbeidere. Vi må se stort på oppgavene. Alle brikkene er

viktige. Engasjement smitter og oppmuntringer gjør noe med oss. Gud har en plan med hver enkelt. Han ønsker en «kirke» for alle der det er godt å være. Vi har et felles kall som medarbeidere. Det er ikke snakk om «prestens hus», men «vårt hus». Torgauten oppfordret oss til å tenke stort om tjenesten i Guds rike, om å hjelpe mennesker til Jesus, om å vandre i ferdiglagte gjerninger.

Gro Bjerøn ledet samlingen på en fin måte. Michael Servant og Roald Tobiassen bidro med flotte musikalske innslag på piano og flygelhorn. Organist Michael spilte til allsang med varierte tekster. Bevertingen var topp, med

Vakker musikk av Michael Servant og Roald Tobiassen.

Hans Christian Brevig ble takket av som klokker.

snitter, kaffe og kaker. Hans Christian Brevig ble takket av som klokker, og til slutt fikk alle en rose hver som takk for verdifull innsats i menigheten.

Det er viktig å samles, inspireres og bli satt pris på. Takk til dere som laget i stand en så fin kveld!

Nytt fra Halden menighet

Menighetens årsfest ble en flott opplevelse flere burde kjent besøkestid for. Kantor Marie og spilte klaver, og Frode Haarby spilte tverrfløyte. Kateket Ragna fortalte fra Hawai og YWAMs (Youth With A Mission) internasjonale arbeid.

Konfirmantweekenden var bra! Flere følger. Det er en lydhør og kreativ gjeng vi har med å gjøre i år!

Kyndelsmesse, en gammel tradisjon, er ny i Halden. Levende lys står i sentrum. Arild Stang rekrutterer særlig blant frimurerne å delta på denne. Frimurerkoret fra Fredrikstad sang. En lysgudstjeneste vi vil fortsette med. Kirkekafe i Søilegaarden.

«**Tårnagentene**» er inspirert av adventsprogrammet med samme navn. Her gjaldt det å utforske hemmeligheter i kirkerommet – helt til tårnet. Mange deltok med begeistring. Til sammenligning har sognepresten ennå ikke våget seg opp i tårnet.

Nominasjonsarbeidet til MR-valget er i godt gjenge. Vi har mange som vil stå på valglisten!

Barnekoret vokser! De synger talentfullt. Kantor Marie Håkensen har også orgelelever som deltar i gudstjenesten. De får spille ved liturgiske ledd, ved enkelte salmer og musikk til inngang og utgang. Det øyner håp for musikken i Den norske Kirke.

17. mai blir det gudstjeneste. Taler denne gangen er Mona Levin.

Påske

Påskeskikker i gamle dager

Skjærtorsdag har antagelig navnet sitt etter det gammelnorske ordet skira, som betyr både rens og døde. På denne dagen avbrøt man fasten og man tok et bad – etter at man i hele fastetiden hadde gått «i sekk og aske».

AV **ARILD STANG**
*Fritt etter Per Holck,
Cappelen, 1993*

Badet skulle symbolisere sjelens renselse. Man skulle spise grønt – helst mange slag. Det skulle beskytte mot sykdom og onde makter. Særlig kunne man ellers lett få «kastet på seg hekseskudd» og hodesmerter. Egg som ble lagt denne dagen hadde spesielle egenskaper og ble hentet inn med omhu og forsiktighet: de skulle brukes til «påskeegg». Man måtte ikke spinne eller hugge ved denne dagen. Da ville buskappen lett bli sykkelig.

Langfredag: Man skulle ikke gå ut og more seg på noe vis, og det skulle heller ikke ringes med kirkeklokker. Orgelspill burde heller ikke forekomme. Helst skulle man ikke spise noe før om kvelden. I Telemark unngikk de å få halte dyr ved å la dem gå over et grytejern. Den som sov for lenge denne morgenen fikk «smake riset». Man har senere forsøkt å forklare skikken med minnet om Jesu lidelse. Men trolig er det en rest av noe meget eldre.

Påskeaften: Også denne dagen var fra gammelt av en «rensesdag». Nå ble påskeeggene farget. Gule ble eggene, når man kokte dem med løkshall, blårøde med rødbeter, grønne av eføy og brune av kaffe. Ved å skrive på eggene

med talglys før fargingen, ble skriften hvit. Dette er en skikk vi kjenner fra Europas middelalder, men i Egypt og i Kina fra flere tusen år tilbake. Salt var et gammelt middel mot trolldom. I Valdres la man en neve med salt i peisen. Neste morgen ble restene raket ut og oppbevart. Det skulle gis til kuene når de ble sluppet ut om våren. Da ville trolldom ikke få makt over dem.

Påskedagene: Man måtte ikke tenne ild i skorstenen tidlig påskemorgen. Det ville føre til ulykke over både folk og fe. Det kunne imidlertid unngås ved å bruke 9 forskjellige slags brennmateriale. Spising av de fargede påskeeggene – helst så mange som mulig – er en av de eldste og mest utbredte festskikker vi kjenner; – og som fortsatt er i bruk enkelte steder. Egget er jo etter gammel oppfatning et symbol på fruktbarhet, liv og kraft. Ved påsketider settes egget merkelig nok i forbindelse med haren.

Å betrakte «påkeharen» som leverandør av påskeeggene har i århundrer vært tradisjon i mange land. Fordi haren er bekjent for sin fruktbarhet, har den trolig av den grunn blitt et vårsymbol, som sammen med eggene forsterket ønsket om et godt og grøderikt år.

Lesefrukt til ettertanke

ved Trond Enger

*Livet er en rettsak
som man taper,
uansett hva man
gjør og hvem man
er.*

Thomas Bernhard
Østerriksk forfatter
1931–1989

*Frykt er intet annet
enn å gi slipp på
den hjelp som ligger
i fornuftig tenkning.*

Visdommens bok, 17:12

*Ordet «tilfeldighet»
er gudsbespottelse.*

Gothold Ephraim Lessing
tysk dikter, litteraturkritiker og
bibliotekar
1729–1781

Nytt fra Enningdalen menighet

Nytt lydanlegg er kommet på plass i Søndre Enningdalen kirke. Takket være stor innsats både av bygdefolk, menighetsråd og fellesråd, ble det ved hjelp av utlodninger, konserter og enkeltgaver samlet inn det som trengtes til anlegget.

Årsmeldingen for Enningdalen er nå klar: På 28 ordinære gudstjenester var det i snitt 44 deltagere, som til sammen gav kr 29.508,50 i offer. 8 barn ble døpt, 12 ungdommer ble konfirmert, det ble foretatt 7 vielser og 7 personer ble gravlagt.

Onsdag 12.april får alle husstander i Enningdalen besøk av menighetens 7 konfirmanter i forbindelse med årets støtteaksjon for gatebarna i Galati i Romania. Tilbakemeldingene etter tidligere års aksjoner forteller at arbeidet nytter, og ber derfor alle ta godt i mot konfirmanterne når de kommer og banker på dørene!

Nytt fra Halden menighet

Trosopplæringsmidler fører til en ny 80 % stilling som utlyses i disse dager. Vi gleder oss til å få en ny medarbeider blant barn og unge.

RING-BLOMSTER
Kongens Brygge
Kongens
Brygge
1767 Halden
Tlf. 69 18 54 15

**Kjell
Harlem**
Gravemaskiner a.s.
Holmbo, Iddeveien 316
1765 Halden
Telefon 69 19 33 35
E-mail: post@khg.no

Bryllup – Dåp – Konfirmasjon – Jubileer
– Minnestunder
Naturligvis bruker vi hvite duker og hvite
tøyservietter til livets store anledninger! Vi
serverer aldri annet enn hjemmelaget mat.
Tlf. 69 17 52 32 – hele året rundt.

Fredriksten Kro

Lang tradisjon
tilpasset nåtiden

Ekstrand

BLOMSTER-
FORRETNING

Busterudgata 9
Tlf. 69 18 13 34

Kildebo Blomster

Storgt. 16 – Tlf. 69 18 14 10

**DEKK FOR
ALLE BEHOV!**

DEKK Partner
Halden Dekk A/S
Knivsvøvn. 4, 1788 Berg
Tlf. 69-19-55-75

**Kringla
Konditori**

GRANVEIEN 2
1792 TISTEDAL
TLF. 69 19 14 63

Kuler & Krutt Catering leverer alt
av matretter hjem til deg. Spennede
tapas-retter, festmiddager, snitter eller
tradisjonelt koldtbord.
I våre flotte lokaler på Kaserna i
Fredriksten festning, er det ypperlig å
avholde f.eks. barnedåp, konfirmasjon,
bryllup, julebord, minnestund osv.
Vi har også gode konferanselokaler
med alle fasiliteter.»

K.
Kuler & Krutt

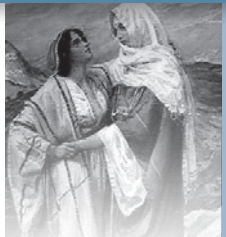
Tlf. 47 60 57 60
eller 959 33 660
www.kaserna.no

BIA
Berg, Idd og Aremark
Regnskapslag
Rødsveien 46 - 1781 Halden

Hafsred & Partners
EIENDOMSMEGLING AS

Tlf. 69 17 92 90

Mine bibelske søstere

I denne serien, «Mine bibelske søstere» vil Inger Lise Skauge trekke fram en del kvinneskikkelser fra Bibelen. Hun tar ikke mål av seg til å gi et teologisk riktig bilde, men det er hennes opplevelse av kjennskapet til kvinnene gjennom tilgjengelige tekster hun vil formidle.

Nytt fra Idd kirke

Tårnagenthelg

I begynnelsen av februar ble det arrangert Tårnagenthelg i Idd kirke. Lørdag utforsket 13 åtteåringer og 8 ledere fra Idd og Enningdalen de mange spennende symbolene i alle kriker og kroker i den gamle middelalderbygningen – og søndag ble helgen avsluttet med en vellykket Tårnagentgudstjeneste i en fullsatt kirke.

Årsmeldingen for Idd er nå klar:

På 41 ordinære gudstjenester var det i snitt 90 deltakere, som til sammen gav kr 107.960,- i offer. 50 barn ble døpt, 57 ungdommer ble konfirmerert, det ble foretatt 14 vielser og 37 personer ble gravlagt.

I november ble Hilde Finsådal tilsatt som diakon i 50% stilling i de syv menighetene i Halden.

Hun startet opp i stillingen ved nyttårsskiftet og har så lang arbeidet bl.a med babysang, barnekor, menighetspleie, etterlattesamling og enkeltsamtaler. Vi ønsker henne velkommen og lykke til i tjenesten.

Tirsdag 12.april får alle husstander i Idd besøk av menighetens 62 konfirmanter i forbindelse med Fasteaksjonen «Sammen for en rettferdig verden». Aksjonen er som vanlig i regi av Kirkens Nødhjelp.

Søstrene i bokform

I dag er det bare headingen på Inger Lise Skauges artikkelserie vi presenterer, og vi spør om det er slutt på bibelske søstre?

Inger Lise Skauge har siden 2006 skrevet artikkelserien «Mine bibelske søstere» i Menighetsbladet. Det har tilsammen blitt 20 artikler.

TEKST/FOTO: ARILD STANG

– Langt i fra. Av de bortimot 200 bibelske kvinneskikkelser som står omtalt i Skriften – med og uten navn har jeg gjennom noen år presentert et utvalg søstre i Menighetsbladet.

Hvorfor får vi ikke flere søsterskildringer fra din hånd nå?

– Jeg vil oppfordre leserne til å gå på jakt selv, det er jo rene slektsforskningen når en våger å kalle disse kvinnene søstre! Totalt har jeg presentert tyve av de femti som jeg har skrevet om, og nå får resten vente med å bli offentliggjort.

Vi vet at du har hatt andre planer?

– Jeg har presentert en del av stoffet muntlig i forskjellige sammenhenger, ofte kombinert med tekst- og bildeframvisning. Det har skapt interesse, og mange har faktisk spurt etter dette materialet i bokform. Nå er boka «Mine bibelske søstre» klar. Den kommer i salg i løpet av kort tid.

Kan du fortelle noe mer om den kommende boka?

– De femti kvinnene har jeg gruppert i kapitler etter ett fellestrekk, noe som muligens gir en ny og annerledes vinkling på stoffet. Etter hvert

kapittel har jeg også utarbeidet oppgaver til refleksjon. Slik sett kan boka egne seg godt til både personlig fordypning og som utgangspunkt for samtale i grupper.

Kan du røpe noen overskrifter?

– Det er i alt tretten kapitler, og jeg kan jo nevne noen, slik at bredden kommer fram:

Brønner – et møtested, Barnløs – men ikke håpløs, Døtre og koner til glede og besvær, Mirakelsøstre, På det kongelige slott, Utspekulerte og svikefulle søstre.

Her finner vi søstre av alle slag: døtre, mødre, koner, medkoner, skjøger, dommere, dronninger, prinsesser, profetinner. Ikke alle er prakt eksempeler, men slik er det vel også i vår jordiske slekt. Det er litt av hvert å finne i de fleste familier, og slik er det sannelig også i Guds store familie!

Lydia ble trukket fram i media på kvinnetdagen, den 8. mars. Hvor har du plassert henne?

Lydia omtales i kapitlet Trofaste medarbeidere. Hun er virkelig et forbilde for oss alle. Etter at hun, som den første europeer, mottok kristen dåp, åpnet hun hjemmet sitt for predikanter og arrangerte husmøter. Den første kristne menighet i Europa har faktisk sitt utspring i hennes hjem.

Redaksjonen ønsker den

FAKTA Dette er artikkelserien

- **Marta** – min travle medvandrer (2006)
- **Rut** – en innvandrer-kvinne (2006)
- **No'omi** – «Kirsten Giftekniv» (2006)
- **Maria** – en tenåringsmor (2006)
- **Maria** fra Magdala (2007)
- **Hanna** – en hengitt og spesiell morsfigur (2007)
- **Sara** – en myndig og underlig kvinne (2007)
- **Elisabet** – et bein i hver verden (2007)
- **Eva** – min første søster og alles mor (2008)
- **Ester** – en ikke helt vanlig dronning (2008)
- **Faraos datter** – Bibelens første adoptivmor (2008)
- **Rebekka** – vakker, oppmerksom, besluttsom – og slu (2008)
- **Rakel** – kjærlighet ved første blick (2009)
- **Lea** – nedprioritert stammor (2009)
- **Tabita** – foreningsstifteren (2009)
- **Anna** – lengtende søster (2009)
- **Saffira** – lojal til døden (2010)
- **Enken fra Nain** – helt alene (2010)
- **Batseba** – brikke i puslespillet (2010)
- **Dronningen av Saba** – sannhetssøkeren (2010)

alltid like initiativrike forfatteren hjertelig til lykke med boken. Med tanke på den fantastiske boken hun (sammen med Kari Stumberg) utga i fjor høst, ser vi frem til «søstrene» med forventning og spenning!

JERNIA
BILLINGTON Tlf 69 17 24 20

Nettbuss Østfold Peer Gynt Tours
tilbyr turbusser og skreddersydde gruppeturer.
Din reisearrangør.
Gruppeturer i inn- og utland.
Ta kontakt for et uforpliktende tilbud!
Tlf. tlf: 69 13 77 00
www.nettbuss.no

BERG SPAREBANK
ikke bare bank

Storgt. 10 – Postboks 83 – 1751 Halden
Tlf. 69 19 60 00 – Fax 69 19 60 01
www.berg-sparebank.no

HVORDAN HAR DU DET egentlig?

Kirkens SOS 815 33 300

ET MENNESKE Å SNAKKE MED NÅR LIVET ER SOM VERST

MobilData
DATATJENESTEN AS

Storgata 4b, 1767 Halden
Tlf.: 69 17 96 10 - Fax: 69 17 96 18
halden@mobildata.no

Sverre Marthinussen
PIANOSTEMMER/
TEKNIKER

Verksted: Piano -
Flygel - Cembalo
Taksering - Kjøp -
Salg - Nytt - Brukt

Prestegårdsvægen 1
1790 Tistedal.
Tlf. 69-19-24-06

Kvalitets-trykksaker

O'K TRYKK

FISKEBRYGGA – Telefon 69 17 81 50

DEKK Partner
Gummiservice AS
Rødsveien 74
Tlf: 69 18 29 69

KIWI

RISUM - TLF. 69 18 57 93

Den norske kirke i Halden

Kirkens Hus

Borgerg. 12, 1767 Halden
Kontor for kirkevergen og alle menighetene og kirkene i Halden
Eksp. 10–14 mandag–fredag 69 17 95 30
Telefaks 69 17 95 31

Kirkevergens kontor

Kirkeverge 69 17 95 42
Kontorleder 69 17 95 40
Sekretær 69 17 95 44
Sekretær/legat 69 17 95 41
Prosjektarbeider 69 18 34 83
Informasjonsmedarbeider 69 17 95 43
Bolittelefoner
Kirkeverge Jan Ivar Andreassen 69 34 87 12
Kontorleder Torild Hauge 69 19 63 24
Sekretær Liv Grethe Bakken 69 19 54 08
Prosjektarbeider Anne Sætre Jensen 69 17 61 62

Halden og Idd prestegjeld

Driftsleder kirkegård Knut Skram 69 17 52 89
Kateket/trosopplærer Ragna Ristesund Hult 69 17 95 67 / 93 49 19 54

Halden menighetskontor

Daglig leder 69 17 95 53
Bolittelefon
Daglig leder Steinar Svendberg 69 18 51 05

Idd menighetskontor

Daglig leder 69 17 95 65
Bolittelefon
Daglig leder Ingunn Holmberg 69 19 91 00

HALDEN PRESTEGJELD

Kirkelig undervisning
Menighetspedagog Johannes Wilberg Halvorsen 69 17 95 66

Berg kirke/Berg menighet

Sakristi 69 18 82 92
Sogneprest 69 17 95 51
Driftsleder 913 93 921
Bolittelefoner
Menigh.rådsleder Siri Klein Bakke 917 03 737
Sogneprest Per Chr. Solberg 473 03 520
Organist Michael Servant 69 19 11 75
Driftsleder Knut Skram 69 17 52 89

Immanuels kirke/Halden menighet

Sakristi 69 18 11 87
Sogneprest 69 17 95 50
Kantor 69 17 95 55
Klokker 69 17 95 53
Kirketjener (Ole Johannes Ulseth) 936 47 397
Kirketjener (Ø. Aanonsen-Jansen) 902 89 122
Bolittelefoner eller mobil
Menighetsrådsleder Arild Stang 9003 76 54
Sogneprest Jan Boye Lystad 69 18 12 41
Kantor Marie Håkensen 46 78 16 96
Klokker Steinar Svendberg 69 18 51 05
Kirketjener (Ole Johannes Ulseth) 69 19 32 27
Kirketjener (Ø. Aanonsen-Jansen) 902 89 122

Rokke kirke/Rokke menighet

Sakristi 69 19 32 53
Sogneprest 69 17 95 52
Kirketjener 907 53 131
Bolittelefoner
Menigh.rådsleder Arnstein Vold 69 19 33 31
Sogneprest Halvor Gregersen 69 18 61 86
Organist Berit Andersen 69 19 02 65
Kirketjener Morten Lager 69 19 12 03

IDD PRESTEGJELD

Diakoni
Diakonarbeider 69 17 95 61
Bolittelefon
Diakonarbeider Kari Solveig Tveter 69 19 25 96
Kateket/trosopplærer Ragna Ristesund Hult 69 17 95 61

Asak kirke/Asak menighet

Sakristi 69 19 00 45
Sogneprest 69 17 95 62
Kantor 69 17 95 64
Kirketjener 954 64 621
Bolittelefoner
Menighetsrådsleder Gerda Solerød 69 18 15 97
Sogneprest Lisbeth Heie Gregersen 69 18 61 86
Kantor Svein Anders Aasen 70 02 41 86
Kirketjener Ole Johannes Solberg 69 19 61 29

Idd kirke/Idd menighet

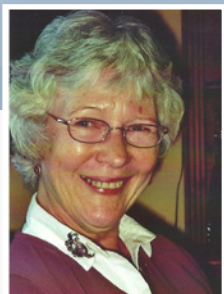
Sakristi 69 19 61 84
Sogneprest 69 17 95 60
Kirketjener (Karin Wærstad Hansen) 915 66 037
Kirketjener (Svein Ulseth) 957 28 932
Bolittelefoner
Menighetsrådsleder Svein Ystehede 69 19 61 16
Sogneprest Reidar Finsådal 69 18 54 24
Organist Knut-Ronald Haugen 69 18 67 72
Kirketjener Karin Wærstad Hansen 69 19 63 39
Kirketjener Svein Ulseth 69 19 76 48

Prestebakke kirke / Enningdalen menighet

Sakristi 69 19 73 05
Ungdomsprest 69 17 95 63
Kirketjener 481 85 940
Bolittelefoner
Menighetsrådsleder Ragnhild Sørstrøm 69 19 72 75
Organist Pål Espen Haugen 69 17 72 06
Kirketjener Svein de Flon 69 19 72 84

Tistedal kirke/Tistedal menighet

Sakristi 69 19 24 74
Ungdomsprest 69 17 95 63
Kantor 69 17 95 64
Kirketjener 907 89 361
Bolittelefoner
Menighetsrådsleder Leif Bjørnstad 69 19 16 81
Kantor Svein Anders Aasen 70 02 41 86
Klokker Leif Bjørnstad 69 19 16 81
Kirketjener Venche Solberg 69 19 15 27

Dette har betydning noe for meg

Reidun Hansen

I 1972 ble jeg oppmerksom på arbeidet til SOS barnebyer og fikk mitt første fadderbarn på Filippinene. Fadderskapet varer som regel til barnet er 18 år, og jeg får brev og bilder og skriver tilbake. Ledelsen

for barnebyen sender også orientering om arbeidet der. Det er blitt noen barn i løpet av disse årene. Nå har jeg en pike, Maria, som alt er 15 år!

Min mann, Asbjørn, og jeg ble også faddere for en liten pike i Gambia. Det er foreningen Ebo Towns Venner i Vikersund som driver et hjelpearbeid der. De bygger skoler og hjelper familier.

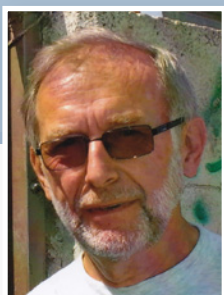
Etterhvert får mange i byen et bedre liv.

Foreningen sender ut brev med bilder om arbeidet. Mange i Norge har vært med i ledelsen og har selv fått se arbeidet i Gambia. Vi var glade for å kunne hjelpe noen og syntes vi fikk mye igjen på det personlige plan.

Nå er jeg takknemlig for at jeg klarer å fortsette med

disse to fadderskapene hver måned. Kanskje kan noen av Menighetsbladets lesere bli inspirert til å få seg et fadderbarn? Tenk at det lille vi gjør, kan føre med seg så mye godt for andre. Det står jo i Bibelen:

«Det du har gjort mot en av mine minste små, det har du gjort mot meg.»

Ordet er ditt: Sannhetens øyeblikk

Terje Engmo

I Jerusalem er det en gate som kalles via Dolorosa, *Smertens vei*. Jeg har også gått denne veien – flere ganger. En gang snublet jeg og falt, og fikk sår på kneet, et lite, men varig merke. Via Dolorosa ble en «smertens vei» – også for meg, selv om min smerte var kortvarig og skrubbsåret ubetydelig.

Men jeg bærer med meg en annen smerte etter besøket i Jerusalem og i de områdene vi fra Bibelen kjenner som Judea og Samaria. Det jeg opplevde de dagene jeg var der, har satt varige spor. Jeg er blitt preget av det jeg så og hørte, av menneskene jeg møtte og snakket med, kristne palestinere, jødiske rabbier og muslimske ungdommer.

Minnene er som et sår som ikke slutter å gjøre vondt.

I alle samtaler med mennesker i Palestina og Israel ble jeg oppfordret til å reise hjem til Norge og snakke om palestinske spørsmål. Dette er min forpliktelse.

Fra palestinske kristne lyder det i dag et rop til oss. Ropet blir gripende formidlet gjennom det palestinske «*Kairos-dokumentet*», som ble offentliggjort i Betlehem for vel et år siden. Dokumentet som har fått navnet «Sannhetens øyeblikk», er et rop til verdenssamfunnet om hvordan de kristne palestinere opplever livet under okkupasjonen. Det forteller om tro og håp og om vilje til å skape rettferdighet og fred blant alle mennesker som bor i området. I bønn og tro på Gud protesterer de mot okkupasjonen.

Som kristne palestinere erklærer de at den militære okkupasjonen av landet er en synd mot både Gud og mennesker, og at enhver teologi som legitimerer denne okkupasjonen, er fjernet fra kristen lære.

Jeg tror de har rett når de påpeker at sann kristen teologi handler om kjærlighet og solidaritet med alle undertrykte. Jeg forstår dem når de utfordrer alle, lokalt og internasjonalt, til å være med å legge press på staten Israel slik at det de beskriver som undertrykkelsespolitikk og likegyldighet overfor internasjonal rett, kan opphøre.

Vi – kirkesamfunn og lokalmenigheter i verden – utfordres til å vise i ord og handling at vi sammen med dem står opp mot urettferdighet og støtter dem i arbeidet for en rettferdig fred i regionen.

Kristne palestinere er ikke ute etter hevn, men av at både den okkuperte og okkupanten må frigjøres fra en undertrykkende og urettferdig virkelighet. De utfordrer alle til å la kjærlighetens logikk råde, til «å se Guds ansikt i hvert eneste menneske». Dokumentet som de kristne palestinere under den lutherske biskop Munib Younan har utarbeidet, er fylt av nåde, selv om situasjonen det skrives i, kunne ha fylt det med vrede.

Mitt ønske er at «Sannhetens øyeblikk», blir lest, og at det får inspirere til samtaler og refleksjoner som kan føre til økt engasjement i arbeidet for rettferdighet, fred og forsoning i Palestina og Israel.

(Heftet «Sannhetens øyeblikk» kan bestilles fra Stiftelsen Karibu, Kirkens hus, Rådhusgt 1–3, 0151 OSLO. E-post: rostrup@karibu.no. Det er også tilgjengelig på www.kui.no.)

 <p>Bakke Senter for Mestring og Rehabilitering AS Bakke, 1765 HALDEN, TELEFON 69 17 26 00 Behandling i miljø.</p>	<p>Bakkens Auto A/S AUTORISERT VERKSTED Periodisk kjøretøykontroll Service, oppretting, lakkering Tlf. 69 19 61 80 Fax 69 19 61 09 Kleppervn. 1793 Tistedal</p>	 <p>HALDEN TAXI TLF. 69 21 32 00</p>	 <p>BANDA Gerd Holm's Eftf. AS Bandagisten, Ruth Else Akselsen Storgt. 10 – ved Berg Sparebank Tlf. 69 18 12 88 – Fax 69 17 66 46 GODKJENT LEVERANDØR AV HELSE- OG SYKEARTIKLER</p>	 <p>comfort F. JØRGENSEN AS Niels Ankersgt. 4 Tlf. 69 17 86 14</p>	
 <p>Kynningsrud www.kynningsrud.no</p>	 <p>BÅT-HOLM AS Vi satser på service</p>	 <p>HALDEN DATASERVICE Når det gjelder IT og økonomi REGNSKAPS-SERVICE</p>	 <p>KWI minipris på Brodølø Tlf. 69 17 20 37</p>	 <p>Ottar Linde-Nielsen a/s JUVELER Tlf. 69 17 60 62</p>	 <p>LINDHAUGEN AS Svingen – 1789 Berg i Østfold Tlf. 69 18 76 00 www.lindhaugen.no E-post: post@lindhaugen.no Din samarbeidspartner på grunnarbeid og grantanlegg</p>